

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/58, 72

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/20994
Karar No. 2024/694
Tarihi: 18.01.2024

- GREVE KATILIMIN DÜŞÜK OLMASI
- GREVİN KALDIRILMASI İSTEMLİ DAVA AÇILMASI
- DAVA SÜRERKEN GREVİN SENDİKA YÖNETİM KURULU KARARI İLE KALDIRILMIŞ OLMASI
- UYGULANMAKTA OLAN GREVİN KALDIRILMASI İSTEMİYLE AÇILAN DAVADA KISMİ ISLAH YOLUYLA SENDİKANIN YETKİSİNİN DE DÜŞTÜĞÜNÜN TESPİTİNİN İSTENEMEYECEĞİ

ÖZETİ: Belirtmek gerekir ki dava açıldıktan sonra grevin kaldırılması yeni bir vakıa olmakla birlikte, bu yeni vakıaya dayalı olarak kısmi ıslah suretiyle talep sonucunun genişletilerek sendikanın yetkisinin düştüğünün tespitine de karar verilmesini talep etmek olanaklı değildir. Dava gerekçeleri ve hukuki sebebi itibarıyla ayrı ve bağımsız bir dava niteliğinde olan bu talep, yöntemince yeni bir dava açılması yahut tam ıslah suretiyle ileri sürülebilir.

Diğer taraftan kabule göre de; her davanın açıldığı tarihteki maddi ve hukuki olgulara göre karara bağlanması gerektiğinden ve dava tarihi itibarıyla grev devam ettiğinden, sendikanın yetkisinin düştüğünün tespiti talebinin kabulüne karar verilmesi de isabetsizdir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre Mahkemece sadece grevin kaldırılması talebi bakımından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmeli, diğer talep bakımından hüküm kurulmamalıdır. Eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasındaki grevin kaldırılması davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne, grev sonlandırıldığından grevin kaldırılması talebi hususunda karar verilmesine yer olmadığına, Türk Metal Sendikasının toplu iş sözleşmesi yapma yetkisinin kalmadığının ve yetkisinin düştüğünün tespitine karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Sendikanın davacı işyerinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi alıp yasal prosedür tamamlanmasına rağmen taraflar arasında anlaşma sağlanamaması üzerine yasal grev oylaması yapmayı tercih etmediğini, doğrudan grev kararı aldığını ve öncelikle çalışan mevcudunun %92'si gibi ezici bir çoğunluğunun greve çıkmak yerine çalışmayı tercih ederek uygulanan grevi eylemleri ile onaylamadıklarını gösterdiklerini, 294 personelden 15 kişi ile greve devam etmenin anlamsız olması karşısında 16.09.2022 tarihinde başlayan grevin amacını yitirdiğini, devamının kimseye bir fayda sağlayamayacağını, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında da belirtildiği gibi amacını yitirmiş grev nedeniyle yeni bir sendikanın örgütlenecek sağladığı çoğunlukla işçileri temsil etmesi, işverenle toplu pazarlık masasına oturarak toplu iş sözleşmesi yapmasını ve giderek işçilerin kanunlarla güvence altına alınan ve korunan sendikal hak ve özgürlüklerini kullanmasını engelleyeceğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 16.09.2022 tarihinde fiilen başlayan grevin ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına; daha sonra yapılacak inceleme neticesinde anlam ve amacını yitiren, grev yapma gücünü yitiren sendikanın işçileri temsil etme yeteneğini kaybettiği ve şu ana kadar gelişen olaylar neticesinde grev başlamadan önce normal propaganda sözleri olarak algılanan ancak grevin başlamasıyla gelişen olaylar neticesinde "*Ben burayı bu kadar kişi ile bile kapatırım.*" sözündeki gerçek anlamın işyerinin iflasının gerçekleştirilmesi amacını taşıdığını, bu tür düşüncenin ise iyiniyet kurallarına aykırı oluşu ile birlikte millî servete zarar verecek ölçüde olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 16.09.2022 tarihinde fiilen başlayan grevin kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacı tarafın dava dilekçesinde yer alan soyut, işpata muhtaç ve hukuki dayanaktan yoksun beyanlarının tamamen gerçek dışı olduğunu, davacı işverenin gelinen noktada onlarca sendikalı işçiyi işten attığını, sendika ile masaya oturup toplu iş sözleşmesi imzalamamak için her türlü

hukuksuzluğa başvurduğunu, davacı işyerine gelen Bakanlık müfettişlerinin rapor düzenlediğini ve davacı işverenin 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 19 uncu maddesine aykırı davrandığını ve işçilere sendikal baskı yapıldığını açıkça raporunda belirttiğini, tüm bu hukuksuzluklar devam ederken 16.08.2022 tarihli ve 727 sayılı karar ile sendikanın grev kararı alıp yasal mevzuata uygun bir şekilde grev kararını 16.09.2022 tarihinde başlattığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava konusu sonlanması talep edilen grev kararının Türk Metal Sendikasının 10.10.2022 tarihli kararı ile sonlandığı ve bu talebin konusuz kaldığı, yetkili sendikanın işvereni toplu görüşme masasına oturmaya zorlayacak elindeki tek ve en etkin aracı başka bir deyişle silahı kaybettiğine göre artık yetkisinin devamında fayda kalmadığını öngören kanun koyucu bu durumlarda sendikanın yetkisinin düşeceğini kabul ettiğinden Türk Metal Sendikasının toplu iş sözleşmesi yapma yetkisinin kalmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, grev sonlandığından grevin kaldırılması talebi hususunda karar verilmesine yer olmadığına, Türk Metal Sendikasının toplu iş sözleşmesi yapma yetkisinin kalmadığının ve yetkisinin düşüğünün tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili istinaf dilekçesinde; grevin anayasal bir hak olduğunu, yasal hakkın kullanımının davacı tarafından dava açılmasına sebebiyet verilmesi anlamına gelmeyeceğini, davacının Bakanlıkça düzenlenen yetkiye dava açarak itiraz ettiğini, taleplerinin reddine karar verildiğini, onlarca sendikalı işçinin işten çıkartıldığını, Bakanlığın düzenlediği raporda işverenin 6356 sayılı Kanun'un 19 uncu maddesine aykırı davrandığı tespitinin bulunduğunu, bunlar devam ederken sendikanın grev kararı aldığını ve mevzuata uygun olarak 16.09.2022 tarihinde başladığını, davacının iddialarını ispatlayamadığını, iddiaların tamamen soyut beyanlardan ibaret olduğunu, 6356 sayılı Kanun'un 72 nci maddesi kapsamında grevin durdurulmasını talep etmesinin mümkün olmadığını, davanın açılmasına sebebiyet verme durumunun söz konusu olmadığını, Mahkemece kendilerinin haklılıkları tespit edilerek ek araştırma yapılması gerekirken Mahkemece hiçbir araştırma yapılmadan vekâlet ücreti yönünden hukuka aykırı hüküm kurulduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekeç ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; grevin durdurulmasına karar veren sendikanın yetkisinin devam edeceğinin

düşünümlerinin, yeni bir sendikanın örgütlenecek sağladığı çoğunlukla işçileri temsil etmesi, işçilerin sosyal ve ekonomik durumlarını düzeltmek için işverenle toplu pazarlık masasına oturarak toplu iş sözleşmesi yapmasını giderek işçilerin 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan ve korunan sendikal hak ve özgürlüklerini kullanmasını engelleyeceği, aynı zamanda uyguladığı grev mahkeme kararı ile sonlandırılan sendikanın yetkisinin daha ne zamana kadar devam edeceği konusu askıda kalacağından bu durumun toplu iş sözleşmesi düzeninin tıkanmasına, işleyemez hâle gelmesine yol açacağı, İlk Derece Mahkemesi kararının isabetli olduğu gerekçesiyle başvurunun esaslanarak reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; cevap ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, grevin kaldırılması istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6356 sayılı Kanun'un "Grevin tanımı" kenar başlıklı 58 inci maddesi şöyledir:

"(1) İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla, aralarında anlaşarak veya bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği kararı uyarak işi bırakmalarına grev denir.

(2) Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması hâlinde, işçilerin ekonomik ve sosyal durumları ile çalışma şartlarını korumak veya geliştirmek amacıyla, bu Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve kanuni grev denir.

(3) Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan grev kanun dışıdır."

2. 6356 sayılı Kanun'un "Kanuni grev ve lokavt kararının alınması ve uygulamaya konulması" kenar başlıklı 60 ncı maddesinin ilgili kısmı da şöyledir:

"(1) Grev kararı, 50 ncı maddenin beşinci fıkrasında belirtilen uyuşmazlık tutanağının tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde alınabilir ve bu süre içerisinde altı iş günü önceden karşı tarafa bildirilecek tarihte uygulamaya konulabilir. Bu süre içerisinde, grev kararının alınmaması veya uygulanacağı tarihin karşı tarafa bildirilmemesi hâlinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi düşer.

(2) Uyuşmazlığın tarafı olan işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren, grev kararının kendisine tebliğinden itibaren altmış gün içinde lokavt kararı alabilir ve bu süre içerisinde altı iş günü önceden karşı tarafa bildirilecek tarihte uygulamaya koyabilir.

(3) Grev ve lokavt kararları, kararı alan tarafça işyeri veya işyerlerinde derhâl ilan edilir.

(4) Bildirilen tarihte başlamayan grev hakkı veya lokavt düşer. Süresi içinde grev kararı uygulamaya konulmamışsa ve alınmış bir lokavt kararı da yoksa veya lokavt da süresi içinde uygulamaya konulmamışsa yetki belgesinin hükmü kalmaz.

(5) Grev ve lokavt kararlarının uygulanacağı tarih, kararı alan tarafça karşı tarafa tebliğ edilmek üzere notere ve bir örneği de görevli makama tevdi edilir. Uygulama tarihi, kararı alan tarafça ayrıca işyeri veya işyerlerinde derhâl ilan edilir.

...

3. 6356 sayılı Kanun'un "Grev hakkının ve lokavtın kötüye kullanılması" kenar başlıklı 72 nci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Taraflardan birinin veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının başvurusu üzerine mahkemeye, grev hakkı veya lokavtın iyi niyet kurallarına aykırı tarzda toplum zararına veya millî servete zarar verecek şekilde kullanıldığının tespit edilmesi hâlinde, uygulanmakta olan grev veya lokavtın durdurulmasına karar verilir."

4. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 180 ve 181 inci maddeleri ile 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

3. Değerlendirme

1. Dosya içeriğinden, taraflar arasındaki toplu görüşme sürecinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine Sendika tarafından 16.08.2022 tarihinde grev kararı alındığı, 01.09.2022 tarihli karar ile 16.09.2022 tarihinde grevin uygulamaya konulduğu, 10.10.2022 tarihli Sendika Yönetim Kurulu kararı ile de grevin sona erdirildiği anlaşılmaktadır. Davacı vekili 21.09.2022 tarihli dava dilekçesi ile greve katılımın çok düşük olması ile 6356 sayılı Kanun'un 72 nci maddesine dayalı olarak grevin kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiş, 24.10.2022 tarihli kısmi ıslah dilekçesi ile talep sonucunu genişleterek sendikanın yetkisinin düştüğünün tespitine de karar verilmesini istemiştir.

2. Belirtmek gerekir ki dava açıldıktan sonra grevin kaldırılması yeni bir vakıa olmakla birlikte, bu yeni vakıaya dayalı olarak kısmi ıslah suretiyle talep sonucunun genişletilerek sendikanın yetkisinin düştüğünün tespitine de karar verilmesini talep etmek olanaklı değildir. Dava gerekçeleri ve hukuki sebebi itibarıyla ayrı ve bağımsız bir dava niteliğinde olan bu talep, yöntemince yeni bir dava açılması yahut tam ıslah suretiyle ileri sürülebilir.

3. Diğer taraftan kabule göre de; her davanın açıldığı tarihteki maddi ve hukuki olgulara göre karara bağlanması gerektiğinden ve dava tarihi itibarıyla grev devam ettiğinden, sendikanın yetkisinin düştüğünün tespiti talebinin kabulüne karar verilmesi de isabetsizdir.

4. Açıklanan bu maddi ve hukuki olgulara göre Mahkemece sadece grevin kaldırılması talebi bakımından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmeli, diğer talep bakımından hüküm kurulmamalıdır. Eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

18.01.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.